

# Estat Català

Butlletí del Comitè executiu dels separatistes catalans



Endreça 2.<sup>a</sup>

## De la victòria en la nostra guerra

En la guerra de Catalunya contra Espanya, el resultat favorable a la primera, pot donar-se, sense cap mena de dubte, per descomptat.

Revisant les forces morals més avalorades en la guerra, hom constata que, diferentment d'Espanya, Catalunya aportarà amb ella la força d'un ideal noble i sant. I, paralelament, la força immensa de l'OPINIO PUBLICA, SANCIONANT ENTUSIASTICAMENT LA GUERRA.

Si aquell rublirà d'enardiment el cor dels voluntaris de l'Exèrcit de Catalunya, LA SANCIO DE L'OPINIO PUBLICA satisfarà aquella exigència estratègica que cal satisfer en tota guerra, aquella exigència que, sense tenir en compte altra cosa que fets militars, queda avui reconeguda com la primera a satisfer.

Pou, precisament, en la guerra contra les nacionalitats ibèriques, on Napoleó veié per primera vegada, la impotència del seu sistema. Ni els nombrosos i enardits Exèrcits, ni les batalles guanyades, ni l'ineptitud dels generals contraris, ni les grans poblacions preses, no asseguraren les conquestes. Precissats a ocupar-ho tot sense poder conservar res, els exèrcits de Napoleó trobaren la mort en la concentració i eren desfets i batuts en detall si es dividien.

Les grans concepcions estratègiques de Napoleó s'esmicolaren davant d'aquella força moral que s'anomeua ESPERIT PÚBLIC, la qual està encarregada de donar o treure puixança als exèrcits.

Aquesta força moral existeix avui a Catalunya. I és aquest ESPERIT PÚBLIC qui, tantost dels elements necessaris, donarà la victòria al nostre Exèrcit, mentre els crits de Visca Catalunya lliure! arborin per muntanyes i plans la nostra bandersa barrada enjoiellada amb l'estrella solitària fulgurant.

FRANCESC MACIÀ  
General en Cap

## Política interior

Havem llegit a la «Revista de Catalunya» un curiós article d'En Rovira i Virgili sobre En Cambó. L'article, ple de coses pintoresques — per exemple la punta que vol semblar ofensiva contra En Macià — demostra que el desig ocult de l'Acció Catalana és sempre el mateix: el creure que En Cambó pot ésser un dels deslloradors de la situació política espanyola. Deinaquen a En Cambó que els hi desenca li el carro, però li demanen, ben entès, amb aquell aire de perdonavides que constitueix el verdader esperit d'Acció Catalana. En Rovira diu a En Cambó allò que deia el portugués:

—Si em treus del pou, et perdonaré la vida.

Sembla que sobre això, l'acord, a Acció Catalana és unànim. Sobre les altres coses hi hauria molt a dir, perquè l'edifici del partit s'esberla per tots cantons. N'hi ha una part, els que se-

gueixen a Mossén Vespella, que voldrien fer «La Publicitat Cristiana». Els altres — la minoria — troben que les coses ja estan bé com estan, és dir troben que no cal que «La Publicitat» sigui cristiana de noms i de fets, essent-ho com ho és de fets. Els sabotejadors del front únic es passen el dia, com tothom veu, catalanitzant Catalunya i anant, com ells diuen, Catalunya endins. Si no fessin més feina els delegats governatius, el Capitan Verdades i el general Barrera!

El que haurien de fer és posar-se a les ordres d'En Cambó i d'En Pol i parlar clar i català. Tot pateix del mateix mal: de l'aire de perdonavides que agafa tothom en començar a parlar de política. No havien estat mai tan cambonistes som ara. Que els separa d'En Cambó? Res, substancial: només la mala cara que posen quan pensen que són cambonistes. I com que només un acte de sumissió davant d'En Cambó donarà a aquest la sensació que té un partit i per tan el farà sortir de l'atonía en que viu ara, estem convençuts que l'acte de sumissió no es farà esperar. D'altres dificultats, no en veuen pas. En Cambó és, cada vegada més, un element virginal i tendre. No s'ha enyorat la Lliga? Els cambonistes de l'Unió Monàrquica, no estan avui perfectament situats? Que més volem? Per Catalunya sense vacillar: feu-vos cambonistes i el Directori és a terra.

Quan s'ha parlat de tot, resulta que aquest camí és l'únic que podem seguir amb una certa decència. És el mal menor. Val més que els prenguin per cambonistes que per admiradors de Romanones o de Bugallà. El públic s'ha de recordar que no mancaran senyors que a la Conferència Nacional Catalana defensaren el report referent a l'organització de l'activisme català. No sabem veure com trobin ara compatible aquest report amb l'haver assistit personalment i d'una manera visible a la manifestació a honor del rei d'Espanya.

Deu ens guardi de dir que aquest fet demostra que els homes d'Acció Catalana estan satisfets del Directori. Co que certament direm és que fan els possibles per que la gent cregui que només el triomf del bugallisme o del romanisme pot salvar una situació que és visiblement favorable a la llibertat de Catalunya. encara que sigui perfectament desfavorable a la majoria dels partits catalans.

La impressió que fan és de llàstima i és er això que els demanem que tornin a la casa pairal de la plaça de la Cucurulla, de la qual no haurien d'haver mai sortit. L'Acció Catalana, passarà a l'història com un núvol d'estiu, com la costellada — sense costelles — política d'una generació refiada del valor màgic que tenen certes paranles sonores. Que era bonic l'acció i sobretot el parlar d'acció en temps normals! Tot s'ha desinflat. Els pocs elements apassionats que s'inscriviren al principi d'Acció Catalana, es troben avui, en el lloc que els pertoca. Els altres, la gran massa de la petita burgesia, somatenistes vergonyants, quietistes integrals, quietistes abans que catalanistes, no es decideixen, en canvi, a desplaçar-se al sector que els correspon. S'han quedat en mig del pas i no fan ni deixen fer. Estan equivocats: d'un cantó donen a En Cambó una sensació d'isolament i el leader regionalista no es decideix a enderrocar, de l'altre, priven que es retrassi, posant tota

mena d'obstacles al moviment lliberador que es dibuixa cada vegada més precís a l'horitzó. La seva política és pèrfida i hipòcrita; la seva responsabilitat serà proporcionada.

Del nostre cantó, per contra, les coses s'aclareixen cada dia més. A mida que els contactes entre l'element obrer, sempre idealista, sempre noble, i les nostres organitzacions s'estableixen l'entusiasme i l'esperança de la victòria final es concreta. El gran fet polític del moment és la penetració de la doctrina catalanista entre la massa obrera. Els obrers catalans veuen cada dia més clar que només l'indpendència de Catalunya els pot donar satisfacció i que només dintre de l'Estat Català seran considerats com a factor essencialíssim de producció com són realment. Per altra part, en l'esperit dels quadres de l'organització es va infiltrant aquell esperit de sacrifici, aquell idealisme incorruptible que constitueix el mateix esperit del poble. Aquestes dues forces, separades, no haurien estat mai res. Unides, seran invencibles.

L'opinió de Catalunya, ha de crear-se l'hàbit mental de considerar lligades, fins a la victòria, aque tes dues organitzacions. No ens espantaran mai les reivindicacions obreres perquè quan són veritat, no poden ésser en cap manera contràries a l'interès de Catalunya. L'obrerisme anticatalà és una política contra els mateixos obrers, de la mateixa manera que un catalanisme contra els obrers no pot ésser dirigit més que contra Catalunya. Nosaltres ho entenem així i és per això que no podem deixar d'entendre'ns.

Per altra part, l'opinió ha de considerar que la conjunció d'aquestes dues forces és la única solució per allunyar per sempre aquest somni en que està submergida l'opinió des de 1917. Res es pot fer a l'esquena del poble o contra el poble. Res es pot fer d'amagat de Catalunya. Aquesta al·liança té la clau de la situació. Quan arribi l'hora, la porta serà oberta, sense vacil·lacions.

## NOTA COMICA

Com a complement de la extensa i verídica informació dels greus fets esdevinguts en la nostra Universitat donada en al re lloc del present número, hem d'assabentar als nostres lectors que el dilluns al matí al moment de presentarse a la vista de l'enorme massa d'estudiants en un pati del Clínic el Rector de r. o., Dr. Martínez Vargas (a) Rei Herodes, caigué al seu damunt una nodrida pluja de llonguets, truites i altres comestibles per l'estil; car s'esqueia ésser l'hora d'esmorzar. No cal dir que li anaren pel clatell, cap, cara, pit i per tota la seva persona: perquè gairebé tots els tiradors feien «diana».

Un grup tingué la pensada de sortir al carrer i arribar-se fins al «Bar Galeno», enfront mateix de l'Hospital i acaparant tots els tomacons que tenien se'les endugué per a convertir-los també en projectils que, sucosos com eren, acabaren de convertir l'indumentària del «insigne» rector, regalimant com unes bresques, més ridícula la seva ja prou trista figura.

Llàstima que en aquell moment no hagués passat un carro d'escombraries on tirar-hi apoteòsicamente l'inflat i buit rector del rei per que el portessin on deuria quedar per sempre més.



## Els estudiants patriotes de l'Universitat de Barcelona

Cal que no deixem passar en silenci cap dels actes amb que els catalans han provat que també saben ésser dignes i defensar la seva dignitat àdhuc sacrificant l'esdevenidor, la benestança i la llibertat d'esclaus que ens deixa la tirania espanyola desmilitaritzada. Cal que els anotem tots perquè dissortadament, els catalans som més xerraires i exaltats que convençuts i serens, més materialistes que espiritualistes, més arrivistes que veritables apòstols i homes de conviccions intangibles.

Els professors de l'Universitat Industrial foren el primer exemple, sacrificaren sota i posició per un acte de dignitat col·lectiva i avui els prohoms més rics i més vistosos de passades fantasmagòriques i pantagruèliques festes electorals els tenen abandonats a la seva dissort no donant-los el més petit ajut en l'obra noblement educadora i en la tasca enlairadament cívica que s'ha emprès. Dona més electrificar Egipte que recompensar la dignitat patriòtica a Catalunya.

Els advocats donaren el segon exemple. Es plantaren davant de l'inoblidable general espanyol Llossada i no volgueren ajupir-se a les seves imposicions. Es mantingueren fermes i decidits i malgrat embargar els bens llurs contra tota llei i justícia, es burlaren del general i de l'anima que l'aguantava no publicant, malgrat dues ordres públiques comminatòries del militar enfutimat, la guia dels advocats en castella.

El tercer exemple ens el donen els nostres estudiants, la nostra joventut estudiosa dins els clos de l'Universitat de Barcelona, befada i escarnida avui pels saions i botiflers, tristos hereus dels butxins de la Barcelona de 1714 i torturadors crudels del nostre general Moragne.

Les Facultats dignes i fortes en llur dret i voluntat, han mantingut sempre una actitud franca i clara de resistència i menyspren davant les repetides vergassades i extralimitacions de la dictadura. Els pocs individus d'ànima envilida de sergent posen més de relleu encara la noblesa i fortitud cíviques dels més.

El doctor Martínez Vargas, contra la terna presentada pel Claustre universitari, fou nomenat Rector de l'Universitat pel rei d'Espanya.

Els professors i estudiants protestaren enèrgicament malgrat les coaccions i la força de la Dictadura i el nou rector al prendre "usurpació" del càrrec no permeté l'entrada a l'Universitat de més de tres mil estudiants que a la plaça estaven acordats de cafeteres i arengades, temerós de l'ovació que preparaven a la vilesa de la seva conducta. Sols así tiren a l'acte cinc catedràtics, malgrat haver invitat comminatòriament a tots per lletra oficial i rebé la corona que fou d'aleshores ençà d'espines i ignominia. Dins la carrossa que el duia al Ritz a festejar l'esdeveniment rebé una pluja densa i granada de cops de pedra de mans dels estudiants que els cafeteres no pogueren evitar i poc després el xalet habitació del nou rector botifler quedà sense cap vidre sencer per una serenada soro llosa amb que l'obsequiaren els estudiants per ajudar-lo a parir bé i depressa.

El deganat vagant de Medicina fou omplert sense tenir en compte tampoc la terna de la Facultat pel Dr. Serés, carn i ungla amb el doctor Martínez Vargas, i amb idèntiques qualitats d'ignorància, vanitat i servilisme que el seu coronat amic.

El nou degà «a proposta del Rector de la Universidad», segons deia la Gaceta, tingué de prendre possessió del deganat en plena nit però els estudiants sorgint de la fosca els obsequiaren amb una nova pedregada ja que se'ls havia negat l'entrada a l'Hospital Clínic.

Els estudiants i claustrals no permeteren al doctor Serés l'entrada a l'Hospital Clínic, l'Acadèmia de Medicina i Cirurgia expulsava el dit doc-

tor dels seus escons per haver-se apropiat indegudament d'una descoberta feta per un savi estranger i el general Llossada el nomenava regidor de Barcelona, President de la Junta de Cementiris i metge del palau reial de Pedralbes.

Aquesta actitud enèrgica i digna d'estudiants i claustre que la premsa no pogué exterioritzar estenellada per la censura, fou coneguda a França, Argentina, etc. i els respectius claustrals i professors per boca del Dr. Petit, de l'Institut Pasteur de París i el Dr. Houssay, professor de Fisiologia a la de Buenos Aires i altre de Santiago de Xile expressaren llur admiració i solidaritat per la digna actitud cívica dels estudiants que al començar les conferències impediren serenament amb viril protesta que el doctor Martínez Vargas els deshonrés fent la presentació. En canvi les ovacions als dits doctors foren delirants i contínues, pariones de les més entusiastes fetes als nostres homes representatius en moments àlgids del nostre ideal.

El Dr. Serés impotent i amargat, acabà per dimitir malgrat dir-li el seu amic Martínez Vargas que si ell jaquia el deganat ell, el rector, dimitiria també el càrrec que tan lluia i no honorava.

Els estudiants, sabedors de les paraules petulants del rector, l'obsequiaren el 30 de març passat amb una manifestació amb una bandera que deia: «Per solidaritat estudiantil demanem la dimissió del Rector». Tan el perseguiren i acorralaren pels patis de l'Hospital que l'obligaren a prendre un taxi i fugir a tot vapor.

Sospeses les classes de l'hospital, un miler d'estudiants, bandera enlaire, feien la seva entrada a l'Universitat, on havien suspès també les classes per no voler entrar-hi els estudiants solidaritzats amb els demés, protestant del nomenament i de l'home nomenat.

Malgrat haver-hi a la plassa de l'Universitat, grup de cafeteres amb abundància, sortí la bandera a la via pública però una brutal càrrega dels saions espanyols ferí a alguns estudiants i n'agafà d'altres que es toparen amb les portes tancades de l'Universitat, closes pels bedells obeint ordres del rector botifler. Els estudiants però, esbotzaren les portes malgrat llur sòlida bastimenta i en eixordadora cridòria envaïren els patis i calaren foc a la resta dels batents i a bancs i fustes trobats a mà. Creient que el rector es trobava al seu despatx, foren també esbotzades les portes al crit històric de «Muiren els traidors», i saquejant degudament el local, tirant per la finestra als peus de la policia els retrats del rei i el d'en Primo de Rivera que profanaven l'estança. La policia envaï pistola en mà l'edifici però els estudiants, acomplert l'acte purificador, es feren escàpols pels jardins posteriors, després de tirar los totes les fustes enceses que restaven.

L'endemà, sospeses les classes "sine die", els estudiants que anaren en nombre crescut a posar-se en mans de la policia sinó volia alliberar els cinc presos del dia anterior, no pogueren entrar al Clínic per ordre del Rector. Al volguer entrar-hi aquest, els estudiants li digueren que ell no hi posaria tampoc els peus fins que ells poguessin també entrar-hi. La policia tingué voltada l'Universitat nit i dia durant tota la setmana en mig d'avalots i protestes fins que deixaren en llibertat els presos.

Els diaris no han pogut fer se ressò de res i malgrat afirmar notes oficiosos que la normalitat que lava restablerta, ni un sol estudiant entrà a les aules i el rector continua befat i menyspreat cada cop que prova de deixar-se veure pels claustrals arrocegant la dignitat del seu càrrec rebut de mans mercenàries davant la protesta irada i violent de tots els estudiants patriotes, esperits selectes i dignes ciutadans de l'esclavitzada Catalunya.

Sols desitgem que les blanques animetes dels pobres nens màrtirs, sacrificats per l'ignorància inflada i buida vanitat del modern «Rei Herodes» com anomenen al Rector del rei estudiants i claustre de la nostra Universitat omplin de neguits i esgarriances el repòs d'aquest fill borb de la seva terra, servil instrument dels eterns enemics de la llibertat de Catalunya.

## La vanitat del general Barrera

Per confidència fidedigna del secretari municipal del poble de X, corroborada i aclarida per un nostre amic que, degut al seu càrrec, es veu precisat a conviure amb tots aquells qui estiren la corda del ninot per tal que sembli viu i xiroi, d'una ben segur de les moltes moixigangues que aprofitant la vinguda del rei dels espanyols, es faran a Barcelona, fent competència de vanitats i al mateix temps, si algú sab tirar oportunament de la cortina, donant lloc a dibuixar-los amb pose atural.

El nostre amic secretari és llest i té bon nas; això sol avui val molt: dona lloc a entafurarse arreu, portar el correu de les noves i registrar el joc dels llimacs que pul·lulen a totes les esferes de la vida espanyola i es concentren sota qual-sevol nom llampant de "comisión, círculo, etc.

El nostrp amic, com a secretari municipal que és, va rebre una fulla en la qual s'invitava a l'ajuntament del qual depenia, a prendre uns determinats acords per tal que, aprofitant l'estada dels reis de la nació del costat, se'ls lliurés una prova de l'agraïment de Catalunya (?) al seu il·lustre i imponderable cap dels exèrcits d'ocupació, general Emilio Barrera Luyando, qui, malgrat el seu cognom primer sigui català és un perfecte espanyol, fins en procediments, com ja veurem.

La prova d'agraïment havia de consistir en la concessió de la màxima distinció possible per part del seu rei, ja que els mèrits contrets per la seva banda, vergassant als catalans, són similars als del general Timo, aixecador de la camisa dels homes de la Lliga.

Quina concessió podrà ésser, es digué el nostre amic, ja que capità general no en pot ésser, segons el reglament militar? Però la seva llestesa en tregué desseguit l'entrellat: Un títol, home, un títol! Si la seva dona s'hi pirra, com diuen ells, per un títol i així poder fer denteta a les seves amigues i una galan parella al costat de la seva amiga, la baronesa de Viver. Al tant, baró, vigila't el front.

Això i el fet d'anar sense cap distintiu que donés a conèixer els autors del paricidi —els delictes contra la Pàtria hi són inclosos— escamaren al bon amic, el qual decidit que és, li manca temps de presentar-lo a cercar d'on sortia la farum de cremat.

Més aquesta vegada el bon nas del nostre amic no trobava la pista, i això que ja havia averiguat la procedència del manifest, que ho és d'un dels tants cercles de nom pompós i buit que tenen aquesta genteta amb col·laboració de quatre mals catalans i el nom del qual ens reservem a títol de donar-lo en el nombre pròxim explicant-ne coses edificants.

El fet és que el nostre amic estava descoratjat i a l'enscms picat per la curiositat, car la cosa es portava molt sotto voce i amb molt sigi.

Més aenim bons amics a tot arreu. El que no pogué el bon nas d'un ho han pogut les influències d'un altre.

Posats ambdós en relació, fàcilment averiguaren el que volien. La presència de membres de la família del general dins la junta del fiantant cercol els senyalà la pista. La vanitat d'un secretari i més tard l'indiscreció en una conversa pescada al vol al mateix secretari, per més nom D. Policarpo Angel López i Zarralanga, tipu llest, divertit i xiroi, del qual ja en tornarem a parlar, el reste. Reste saborós que exposem a la consideració de Catalunya:

QUE EL GENERAL BARRERA, amb col·laboració de certs elements, a fet circular una fulla demanant PER SI MATEIX el MAXIM HONNR en mèrit d'haver estat un PERFECTE CAP D'Ocupacio ja que altre cosa no.

Ja ho sabeu, catalans. I vosaltres, ajuntaments de Catalunya, si us queda un xic de dignitat ja sabeu el vostre deure.



# Sant Jordi Urquia (a) Capitàn Verdades

# NOVES

El record d'aquest nom ha d'ésser sagrat per nosaltres. Dolors, evocacions es desperten al pronunciar-lo.

La gaia festa dels temps passats.

El recolliment sever i serè d'ara.

L'alegria comunicativa d'un demà lluminós, Catalans: Abans Sant Jordi era el patró de Catalunya. Ara és Catalunya mateixa. Cal que el venerem fins als indiferents, amb veneració de mare, completament a part, si voleu, del sentiment religiós.

Es la fretura d'ensenya i d'himne. Ell és el símbol.

El crit de Visca Sant Jordi! ha d'ésser dit amb la mateixa intensitat subversiva que Visca Catalunya lliure!

I l'oració, dita en veu baixa, no és dirigida solament al sant. És la confirmació de les nostres forces i l'exposició d'una manera crua del nostre odi immens al monstre que, endebades, preté ofegar-nos,

\* \* \*

Enguany Sant Jordi ha estat festejat, malgrat les circumstàncies, amb la mateixa intensitat que en temps més propicis. La festa ha tingut lloc a la Catedral.

No hi mancaren ni damisel·les ni flors.

Dies anteriors havia circulat un manifest recomanant d'abstindre's d'anar al Palau de la Generalitat i la següent nota:

Catalans!: Recordeu l'espectacle emocionant dels irlandesos quan pregaven agenollats davant de les presons

Si al migdia de la festa de Sant Jordi us tanquen la porta de la vostra Catedral, reuniu-vos tots a les escales de la Seu davant la seva porta gran, i al moment de caure la batallada de dos quart de dues en el seu campanar, agenolleu-vos a terra i pregueu en silenci un minut per Catalunya.

\* \* \*

A dos quarts de dues la Catedral estava curull i la plassa plena d'animació. Quan van sonar dos quarts de dues la gent de des la Catedral es va agenollar i els qui s'estaven a fora la plassa es varen treure respectuosament el capell. Es feu un minut de silenci.

Cal esmentar que a la borsa es va fer un minut de silenci poc abans d'acabar-se les transaccions, a honor del patró nacional.

Un metge que es diu nacionalista s'exonsa d'atendre un company accidentat perseguit per la policia espanyola. Sant Pere negà tres cops al Crist i es veu que feu escola. Els nacionalistes de la mena del metge vilatà retarden més l'assoliment de la nostra llibertat per la presència de l'exèrcit d'ocupació espanyola.

«Dime de que blasonas y te diré de que careces» diuen els espanyols i tu que com molts dels teus usos i abusos diàriament de les paraules «hidalgo y noble» resultes una veritable prova d'aquella dita de la teva terra.

Tu voldries que no ho recordéssim però nosaltres sabem bé que fores tu, Urquia, flamant definidor de patriotisme de fira, el que arran de la pèrdua de Cuba, Filipines i demés feres una campanya en «El Nacional», de Madrid, amb el nom de «Capitàn Verdades».

Recordem que posaves a la picota quefes i generals del que avui tu anomenes «bizarro ejército español» provant com amb tota la seva honor i hidalgua trafiquejant amb armes que no disparaven i queviures que no podien menjar-se i venent la salut i la vida dels pobres soldats havian recollit riqueses que lluien i malbarataven després de tornar vençuts i deshonrats.

Un dia anunciaves en el periòdic que anaves a parlar d'un tal Joan Campllonch, capità d'administració de l'exèrcit i mallorquí per més senyes, que tornat a Palma ja rumbejava l'or robat fent construir tot un barri de cases. El tal capità, tan viu en fer diners amb la honor i la salut dels altres com per a defensar el seu prestigi no li sobrà temps al llegir el teu propòsit per anar a veure't a Madrid.

Allí foren tals les raons i arguments que et donà (quin grapat de duros veritat) que t'oblidares dels teus propòsits i emmudires com un mort mentre a Palma les mares dels soldats perduts en aquelles terres com ara en les d'Àfrica el seguien i avalotaven pel carrer al crit de Mori el lladre dels nostres fills i altres.

Ja veus, pulcre Urquia, com ens fan somriure els teus insults repetits i com ens fas més fàstic que por.

En català ja ho diem: Si has d'ésser enmascarat ho seràs d'una païella... bruta.

## Invitació a la mort

Si sapignés que amb un crit meu s'ha d'alçar tot Catalunya en armes, ja faria temps que l'hauria llençat. Fora un crit altiu i orgullós de l'altivesa i de l'orgull del qui se sent fill d'una raça humiliada. Fora un crit tremolós de temença de no ésser escoltat per no haver-hi oïdes avessades a aquestes veus que criden al sacrifici.

Es més dolç i suau l'invitar-vos a la nostra redempció per camins de roses.

Vigileu però, que mentre als vostres pens hi sentiu cruixirs de flors, al vostre front no hi duguen la taca de fang de la pròpia ignomínia.

Cerqueu roses per al vostre cos que colliren espines per a la vostra ànima.

Prostituïu la vostra carn en el palau dels plers i el vostre esperit florirà al cor d'una tomba, flors de verms i de podridura.

Enterreu-la per Catalunya i la veureu esclatar en flors i flames.

La meua veu és d'invitació a la mort amb supervivència,

Que són uns quants anys més de pler insegur davant la perennitat d'una pàtria?

Us resigneu a esdevenir cucs d'un fossar oblidat, podent ésser convertits en estrelles.

Català avar, per qui vols estalviar la teva sang i el teu or si perds l'herència preciosa de de l'ànima?

Que els teus fills no et puguin dir que només els has llegat germans de mort i el preu de llur esclavatge.

Que el teu bàcul d'expatriat es torni a la seva mà una espa a, caigui la sarga d'esclan del teu cos i que una suor de sang te'l vesteixi de purpura.

Amb motiu de l'any Sant, l'Orfeó Català ha organitzat una excursió a Roma amb el noble i patriòtic fi de deixar sentir a la Ciutat Eterna i a les romeries que de tot el món hi fan cap enguany, la música catalana, els cants de Catalunya sublimats en llavis de nostra famosa institució d'universal renom.

El govern d'Espanya, a l'assabentar-se'n, ha posat tots els obstacles als organitzadors, negant-los-hi de bell antuvi els passaports si els programes de Roma no incloïen qualques composicions espanyoles, entre les quals hi havia de figurar el «Gloria a Espana» de Clavé. Persones de l'alta gerarquia eclesiàstica hi han interposat la seva influència i ara l'Orfeó Català sense compromís de cap mena que el lligui en la composició dels seus programes, ha anat a Roma a continuar els èxits assolits en altre temps a Niça, Londres i París.

Es de tothom sabut que els generals del Directori han fet i fan sempre que poden, els grans negocis, monopolitzant alguns serveis públics i venent la seva explotació a particulars per fortes sumes remuneratòries de sa immoralitat, ja que ni s'obre concurs ni s'admeten proposicions dels qui no gaudeixen del favoritisme dels dictadors que ara, sense haver de donar-ne compte a les Cambres, tenen carta blanca per a fer les més repugnants concessions.

Hon diu que per a la concessió del «Banco Municipal» que ara eils s'han empescat, el general Martínez Anido s'entrevista molt sovint a Tarragona amb el Concell d'un banc de Barcelona que a canvi d'una milionada de propina ja havia conseguit del Directori la concessió de l'esmentat banc abans de que la «Gaceta» publicqués el r. d. obrint un plaç per presentar proposicions al «concurs».

El lector, ara s'explicarà els motius d'aquelles notes que tot sovint llegim als diaris de que Martínez Anido va a veure sa família a Tarragona.

La festa de Sant Jordi aquest any no ha pogut ésser celebrada a l'església de sant Just com de consuetud l'organitzava la «Lliga Espiritual de Nostra Dona de Montserrat». La prohibició de celebrar l'acte piadós i patriòtic, no ha vingut aquesta vegada de la Capitania.

Han estat el Dr. Joan Boada, Canonge secretari de Cambra i el Dr. Pascual López, Canonge Governador Eclesiàstic, els qui han prohibit la patriòtica festa religiosa. Sàpiga, doncs, tothom, per si convé fer-los la llei altra volta, ço que ha passat, i recordin els esmentats senyors ço que va passar a un d'ells sota les voltes dels claustres de la Catedral ara totjust ha fet un any i el que li va costar de metges i medicines, àrnica, desfiles i bendatges. Creiem que d'aquell fet la compayia d'assegurances de sa preciosa vida els haurà augmentat la prima del segur, si no ja cal que ho faci.

La màquina trepitjadora de grava que per a les seves carreteres va adquirir la Mancomunitat popular de Catalunya, portava a un costat un formós escut metàl·lic de Catalunya i dessotha hi havia la llegenda «Mancomunitat de Catalunya-Obres Públiques». Doncs, bé, la darretera vegada que havem vist dita màquina que es la millor i més gran que tenia la Mancomunitat i de totes les que corren per les carreteres d'Espanya, apareix ara l'escut bàrbarament mutilat, escantellat a cops d'escarpe o martell i feta saltar pel mateix bàrbar procediment la llegenda que llua. Bàrbars! Cínics! I encara preteneu civilitzar el Marroc? En nom de quina cultura? Selvatges!



# Presó i muntres a Girona

L'Urquia, el chantagista de darrers del segle passat, ha penyorat amb 1000 pessetes cadascun els membres d'una Confraria que durant la setmana santa invità a predicar un pare caputxí qui pregà per l'independència de Catalunya. El bon predicador ha estat empresonat uns dies.

Nosaltres protestem de l'acte tirànic del governador espanyol que cap dret ni justícia representa per oposar-se a la lliure expressió de la nostra voluntat patriòtica i no podem pas dir que l'acte realitzat no correspongui a les nostres conviccions.

Però cal que en la lluita suava intensificada per la nostra llibertat, quan el nostre secular enemic i tirà s'ha tret del tot la careta i tracta d'ofegar en sang i vilipendi fins la més petita manifestació de la nostra voluntat nacional i de la nostra personalitat pròpia, negant-nos àdhuc més elementals, minses i primitives llibertats emprant tots els mitjans per innobles i inhumans que siguin, nosaltres procurem guardar la màxima serenitat i fortitud i procurem unir totes les nostres forces i comanar les nostres accions per tal de combatre amb eficàcia plena les males arts de l'enemic i aprofitar el moment de de la seva definitiva expulsió de Catalunya.

Aquestes mils pessetes van a engroixir els cabals de l'enemic que ens esclavitza i l'acte benemerit dals catalans penyorats no té, altrament, cap grossa eficàcia.

No haguera estat més eficient el donar aquestes mils pessetes per a procurar armes als nostres escamots ja constituïts o treballar per a constituir-ne de nous o ajudar l'ensenyament català, o donar-los a la caixa de presos o destinar-los a fer un escarment en la persona del mateix Urquia qui tant verí llença per la seva boca quan malparla de nosaltres?

Es hora, amics gironins, de no perdre el temps en paraules. Val més callar aparentment i obrar organitzats i serens. Fan més efecte les garrotades que els pregs i més un acte manat per una organització que deu actes isolats.

La nostra dignitat no ens permet ajupir a les imposicions però la nostra voluntat de triomfar un cop de bo de bo ens imposa el silenci, la disciplina i l'acte que cal fer.

Recordem a sant Jordi, qui, quan es tracta de lliurar la donzella, no anà pas a pregar al cel ni a discursar amb el drac sinó que es proveí silenciosament del millor cavall, prengué la llança més forta i punxaguda i la clavà tan prompte pogué al Drac esclavitzador.

No vulgueu nodrir la caixa de l'enemic i recordeu-vos del sant Jordi separatista d'arreu de Catalunya.

## Els impacients

Hi ha fervents separatistes que s'esveren quan senten que catalans que mai han fet res els tiren en cara el que encara no hi hagi hagut cap acte de força malgrat les contínues vexacions i provocacions dels nostres enemics espanyols especialment de la gent del sabre. Tant s'esveren que troben que una organització que no ha produït encara l'acte d'esclat i de força és una organització fracassada. Aquests fervents separatistes, amarats d'ideal i decidits al sacrifici, cal que tinguin sang freda a bastament per a comprendre que una organització no es fa per fer un acte de força per que si o pel que diran sinó que cal organitzar-se per produir una pertorbació tan fonda en l'enemic que d'ella en pugui sorgir el recobriment de la llibertat perduda. Que una organització disciplinada, decidida decidida i conscient no demana mai sacrificis inútils, però no estalvia tampoc els convenients i que l'acte de força, la revolució o l'alçament s'ha de produir no quan els enemics provoquen sinó quan l'organització creu arribada l'hora de fer l'un o l'altre amb una eficàcia més que possible probable, per a la causa que defensa. El saber callar i aguantar-se és una bona qualitat en aquests casos; tan bona com la de saber obrar i sacrificar-se quan se demana.

Cada dia som més i millor organitzats i no tardarem en demanar sacrificis tal volta cruents per l'un o l'altre a Catalunya. Fins que això arribi cal treballar en perfeccionar la nostra organització amb l'esforç i sacrifici quotidià, i cal reprimir les impaciències que podrien destorbar la marxa general de l'organització. Quan calgui, les ordres seran donades pels qui les han de donar. I a cadascú toca obeir amb l'ideal per senyera i la realitat per guasardó.

## L'aristocràcia catalana i la monarquia espanyola

EL BARO DE VIVER PARLA DEL QUE NO HAVIA DE PARLAR  
LA CIUTAT BASTEIX EL PALAU I QUELCOM MES

L'aristocràcia més o menys rànica de Catalunya, va prendre anys endarrera la decisió de bastir un palau al monarca espanyol Alfons XIII, que consideren propi i al qual otorgaren acatament de vassalls.

Tal dicit tal fet, varen començar a celebrar-se reunions i més reunions, després banquets, thes dansant, soirés, etc., etc., però el que és pessetes no podien sortir-ne. Els nostres aristòcrates

que a la fi són pocs en "la laboriosa Catalunya" qui més qui menys té la seva fabriqueteta i saben administrar perfectament els seus bens particulars. Així és que no és d'estranyar que entre edificar un palau al monarca o construir-se una torre per ells, hagin obstat pel darrer.

La tragèdia era per la monarquia que quedava molt mal parada amb tot això. Per que si per bastir un palau calia fer tants equilibris, que hauria passat, cas de tenir de defensar amb la pròpia sang els interessos seculars de la monarquia? Que haurien fet aquells senyors?

Corre-cuita, aprofitant l'avinentsa de l'adveniment del Directori Militar, es varen llençar unes quantes paletades per cobrir les aparences. Tothom, però, coneix la realitat.

Fa pocs dies que el Baró de Viver ha confirmat amb les dades que donem més avall, el trist paper que fan els nostres monàrquics espanyols. Le censura no les va deixar publicar; el baró de Viver havia dit coses que no es podien dir. A on tenia el cap el baró de Viver en aquells dies?

En 31 de març l'ajuntament va votar 1 milió pel palau reial (d'aquest milió, 800.000 pessetes es destinen per cubrir les despeses d'obres i les 200.000 pessetes restants per obsequiar les dames que cediren objectes per emmoblar i decorar el palau). Aquest milió —segons es desprèn pel que va dir el baró de Viver— junt amb els 3 milions i mig votats primerament per l'ajuntament (1 milió es destinava a obres del palau i els 2 i mig restants es varen votar a canvi de cessió de terrenys) amb el milió i mig fet votar al municipi en temps de l'Alvarez de la Campa, amb el milió cedit per la Junta de l'Exposició i amb les 750.000 pessetes votades per la Mancomunitat donen un total de 7.750.000 pessetes. Es amb aquesta quantitat que es fa contribuir al poble de Catalunya a l'execució del palau.

Jutgi el lector i comprendrà, sense fer comentaris i desprenent-se de tot sentiment patriota l'enormitat d'aquesta quantitat. Només li cal visitar el palau.

L'història i la realitat present ens ensenyen que un cop d'estat sols és enderrocat per un altre cop d'Estat i que un exèrcit sols és vençut per un altre exèrcit.

A profit únic dels Escamots,

# LA BATALLA

Preu: 2 pessetes

Dalcroze - Imprimeur Paris

R. Est. 1924  
Vau XXXI